Проців Олег Романович

Корупційні скрутки Кабміну в лісовій галузі на 340 мільйонів гривень

Органи публічного управління в лісовій галузі не виконують вимоги ст. 24 Закону України «Про мисливське господарство та полювання» щодо стягнення плати за користування мисливськими угіддями. Це призводить до щорічної втрати бюджетами всіх рівнів, державними лісогосподарськими підприємствами близько 340 млн. грн.

---

200 звернень до Кабміну і Президента України з нульовим результатом

Власний досвід впливу на владу дає підстави твердити, що корупційні скрутки в лісовій галузі спрямовуються та координуються на найвищому рівні виконавчої гілки влади та Президентом України. Стосовно цього мною інформується Кабінет Міністрів України та Президент України через електронний кабінет. Починаючи з листопада 2018 р. до сьогоднішнього дня подано 200 звернень. Формально відповіді я отримав. Але реального результату немає, хоча відповідно до чинного законодавства Кабінет Міністрів України є вищим органом виконавчої влади України.

Відповідно до ст. 2 Закону України **«Про Кабінет Міністрів України»**, основними завданнями Кабінету Міністрів України є: забезпечення державного суверенітету та економічної самостійності України, здійснення внутрішньої та зовнішньої політики держави, виконання Конституції та законів України. Стаття 19 визначає, що діяльність Кабінету Міністрів України спрямовується на забезпечення інтересів Українського народу шляхом виконання Конституції та законів України.

Також не працює система контролю за діяльністю виконавчої гілки влади в Україні з боку Президента України, хоча ст. 106 Конституції України визначає: ***«Президент***

України на основі та на виконання Конституції і законів України видає укази і розпорядження, які є обов'язковими до виконання на території України».

Про проблеми, пов'язані з корупцією у галузі лісового господарства, мною опубліковано у засобах масової інформації серію статей. За моїми зверненнями правоохоронні органи розслідують **13 кримінальних проваджень** за фактами, викладеними вище. Практично всі справи отримали попередню правову кваліфікацію – зловживання владою або службовим становищем» (стаття 364 КК України). На даний час жодної претензії зі сторони правоохоронних органів, які проводять розслідування кримінальних справ, до мене не висувалося, що свідчить про правдивість поданих доказів.

Кабмін переадресував звернення до Держлісагентства

Секретаріат Кабінету Міністрів України ігнорує вимоги Закону України **«Про доступ до публічної інформації»** при наданні відповіді на мій інформаційний запит щодо реального стану виконання вимог законодавства щодо плати за користування мисливськими угіддями. Це дає підстави твердити про кругову поруку з метою ігнорування вимог законодавства.

Так, секретаріат Кабінету Міністрів на даний час не надіслав відповіді на мій інформаційний запит ще від 26.08.2021 р.. У запиті я просив надати інформацію про виконання вимог законодавства щодо плати за користування мисливськими угіддями. Не надавши відповіді на запит, заступник Державного секретаря КМУ **Павло Полянський** листом від 31.08.2021 р. № 2802102-21 переадресував його до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у галузі лісового та мисливського господарства – Державного агентства лісових ресурсів.

На моє повторне звернення до секретаріату Кабінету Міністрів щодо відсутності реагування на мій інформаційний запит від 26.08.2021 р. перший заступник голови Державного агентства лісових ресурсів **Віталій Пунь** (лист від 03.09.2021 р. № 413101-21) поінформував, що для того, аби підготувати відповідь на мій інформаційний запит, Держлісагентство відповідно до ст. 20 Закону України «Про доступ до публічної інформації» продовжує термін розгляду запиту до 20 робочих

днів. Але й після 20-денного терміну – 23.09. 2021 р., відповіді я не отримав.

Позиція територіальних органів Держлісагентства

Лише після декількох звернень до секретаріату КМУ мені почали надходити на електронну пошту листи від деяких територіальних органів Держлісагентства. Мене інформували про те, що їм також невідома інформація про виконання вимог законодавства щодо плати за користування мисливськими угіддями. До прикладу, Волинське обласне управління лісового та мисливського господарства листом від 28.10.2021 р. № 04-131572-21 звернулося до керівників державних лісогосподарських підприємств з вимогою про надання відповіді на мій інформаційний запит від 26.08.2021 р.

Отримані відповіді від підприємств свідчать про те, що плата за користування мисливськими угіддями не стягується через відсутність законодавчо врегульованого механізму отримання коштів

Аналогічно, як на Волині не відають, що коїться на підпорядкованих державних підприємствах, така ж ситуація і в

Тернопільському обласному управлінні лісового та мисливського господарства (лист від 12.11.2021 р. № 03-3988).

На Буковині та Закарпатті знайшли механізми виконання законів

На відміну від Волині, на Буковині, відповідно до листа Чернівецького обласного управління лісового та мисливського господарства від 02.11.2021 р. № 02-141140, знайшли відповідний алгоритм. Там державні лісогосподарські підприємства отримали тільки у 2019 р. більш як **64 тис. грн.** Зокрема, ДП **«Сторожинецьке лісове господарство»** отримало у 2020 р. **19,2 тис. грн**, а у 2021 р. – 24,8 тис. грн. (лист від 04.11.2021 р. № 954.

Також знайшли можливість отримувати кошти державні лісогосподарські підприємства Закарпаття. Так, зокрема ДП **«Свалявське лісове господарство»** листом від 25.10.2021 р. № 465/01-17 повідомило, що за період з 2018 по 2021 рр. отримало **103 тис. грн.**, ДП **«Ужгородське лісове господарство»** (лист від 25.10.2021 р. № 03-430) за період з 2015 по 2021 рік отримало 57 тис. грн.

Показовим є той факт, що в Тернопільській області ДП **«Бережанське лісомисливське господарство»** уклало угоду з ГО МГ «Вепр» щодо плати за користування мисливськими угіддями. У 2020 р. господарство сплатило кошти за користування мисливськими угіддями. Та вже у 2021 р. воно відмовляється виконувати умови. Тому справа розглядається в суді (лист від 08.11.2021 р. № 1018).

Хаос у Донецькій області, на Сумщині й на Харківщині

Яскравим прикладом хаосу у державному управлінні, який панує в галузі лісового господарства, є приклад з Донецької області. Листом від 27.10.2021 р. № 03-1038 Донецьке обласне управління лісового та мисливського господарства інформує, що п’ять державних підприємств надали в користування мисливські угіддя, але кошти за них утримують лише два.

Аналогічна ситуація на Сумщині. Листом від 28.10.2021 р. № 02-161270 Сумське обласне управління лісового та мисливського господарства повідомило, що 11 лісогосподарських підприємств надали державний лісовий фонд приватним та громадським мисливським організаціям. За

період з 2015 по 2020 р. коштів не отримували, а в 2021 р. лише два лісгоспи отримали кошти.

Нічим не відрізняється й ситуація в Харківській області. Харківське обласне управління лісового та мисливського господарства листом від 05.11.2021 р. № 04-17П-463ПІ-21 проінформувало, що з дев'яти державних лісогосподарських підприємств лише три реалізовують вимоги законодавства.

На відміну від інших областей у Львівській області Львівське обласне управління лісового та мисливського господарства проінформоване про стан плати за користування мисливськими угіддями у підвідомчих державних підприємствах. Листом від 29.10.2021 р. № 201003 поінформовано, що всі 16 держлісгоспів отримують плату за користування мисливськими угіддями. Загальна сума коштів становить **423 тис. грн.**

Про ситуацію на Прикарпатті

Негативний приклад публічного управління в галузі використання тваринного світу спостерігається на Прикарпатті. Там шляхом маніпуляції вже понад шість років не виконується законодавча вимога щодо плати за використання мисливських угідь. Близько **400 тис. га** використовується в тіньовому режимі. Якщо в інших областях виконується законодавча вимога щодо платного використання мисливських угідь, то на Прикарпатті на догоду корупційним інтересам виконання вимог законодавства блокується під різними приводами.

Одним із методів, які застосовує влада на Прикарпатті, є неможливість виконання вимог законодавства без додаткового роз'яснення та ухвалення нормативно-правових документів, які б додатково врегульовували виконання вимог законодавства. Тож після шести з половиною років, упродовж яких влада на Прикарпатті не знала, як виконати вимоги законодавства, Івано-Франківська обласна рада рішенням від 09.07.2021 р. № 167-7/2021 **«Про звернення обласної ради щодо врегулювання окремих питань в галузі мисливського господарства»** направляє звернення до депутатів Верховної Ради України, Президента України Володимира Зеленського, Голови Верховної Ради України Дмитра Разумкова та до Прем'єр міністра України Дениса Шмигаля з вимогою встановлення методики щодо визначення вартості плати за користування мисливськими угіддями.

Хочу наголосити, що депутатський корпус Івано-Франківської обласної ради, проголосувавши за це звернення, як кажуть у народі, включили «дурачка». Ані Президент України, ані Голова Верховної Ради України, ані Прем'єр міністр України не дають офіційного тлумачення законів України. Відповідно до ст. 150 Конституції України ця функція належить виключно до компетенції Конституційного суду України.

На відміну від Прикарпаття, в інших областях закони працюють

Тож замість того, щоб звертатись до керівництва держави, доцільно було б Івано-Франківській обласній раді звернутись до колег. В інших областях реалізовується законодавча вимога щодо платності використання мисливських угідь. Голові Івано-Франківської обласної ради давно відомо, як це працює в інших областях. Адже він на XXX сесії обласної ради, яка відбулась у вересні 2019 р., тобто, ще два роки тому, заявив:

«В Україні плата за користування мисливськими угіддями становить від 0 до 30 гривень за гектар, у середньому 6-7 грн за гектар. Ці гроші мають поступати в місцеві бюджети там, де розташовані угіддя. Тоді б і села не бунтували, бо знали б, що їм капало. Хто таку практику запровадив і з яких часів, то потрібно новому начальству розібратись».

Тож, як ми бачимо, замість того, щоб реально вирішувати ситуацію з виконанням законодавства, **Олександр Сич** піариться на її невиконанні. Він просто перекладає відповідальність на «нове начальство». Хочеться поставити питання Олександру Сичу: ***«З часу промови минуло майже два роки, в області за цей час помінялось три голови обласної державної адміністрації, помінявся Прем'єр міністр України. А може, ви чекаєте на зміну президента України, який буде реалізовувати вимоги законодавства в області?»***.

І замість того, щоб виконувати вимоги законодавства і таким чином наповнювати бюджет місцевої громади, обласна рада більш як 6,5 років під різними приводами не виконує вимоги законодавства. Вона захищає інтереси місцевого олігархату, яким обласна рада надала мисливські угіддя. Лише

органи публічного управління можуть надати в користування (читай – в оренду) природні ресурси і потім не брати законом визначену плату. Такі парадокси не можуть трапитись у бізнесі або з фізичними особами, які б здали в оренду землю або будівлю і потім відмовлялись отримувати кошти, бо не мають методики визначення їх вартості.

Як нам подолати безлад і кругову поруку?

Також Івано-Франківська ОДА всупереч вимогам ст. 2 Закону України «Про місцеві державні адміністрації», яка визначає, що головним завданням облдержадміністрації є забезпечення виконання законів України в межах області, до цього часу не втрутилась у ситуацію. Більше того, за аналогією з Івано-Франківською обласною радою вона постійно знаходить формальні можливості та затягує час, щоб не виконувати вимоги законодавства направляє листи, щоб Міністерство аграрної політики та продовольства України та Держлісагентство надали роз’яснення чинного законодавства.

Так, у листі Івано-Франківської обласної державної адміністрації від 04.11.2019 р. повідомляється, що вона відмовляється виконувати вимоги законодавства до часу її врегулювання на рівні Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. До цього Міністерства Івано-Франківська ОДА направила вимогу розробити положення про плату за користування мисливськими угіддями. А вже у іншому листі Івано-Франківська ОДА (лист 06.08.2019 р. № П-15/1250) повідомила, що відмовляється виконувати свої функції у зв’язку з відкриттям кримінального провадження відносно службових осіб Івано-Франківського обласного управління лісового та мисливського господарства.

Європейські партнери вказують, що нам необхідно приділити велику увагу запобіганню та боротьбі з корупцією. У жовтні 2021 р. Європейська аудиторська палата в своєму звіті зазначила, що ЄС намагається вирішити проблему корупції в Україні як міждисциплінарний пріоритет; він спрямовує кошти і зусилля через різні сектори, від конкурентного середовища до судової системи та громадянського суспільства. Однак, на думку аудиторів, підтримка і вжиті заходи не принесли очікуваних результатів.

Як європейські партнери пропонували допомогу і що з цього вийшло

Хочу зауважити, що за організаційної підтримки Європейського Союзу в період 2014-2016 рр. діяла програма ENPI ФЛЕГ II. **«Правозастосування й управління в лісовому секторі країн східного регіну дії європейського інструменту сусідства та партнерства»**. Як бачимо з назви програми, європейські партнери України мали на меті напрацювати ефективну модель в галузі мисливського господарства.

У цей період мені випала нагода в якості консультанта програми працювати над звітом **«Аналіз законодавчої бази мисливського господарства України та розробка покращених пропозицій»**. У цьому звіті йшлось про необхідність дотримання вимог національного законодавства щодо плати за користування мисливськими угіддями. З метою обговорення проблем лісової галузі проводилися комунікаційні заходи за участі представників наукових кіл, громадських організацій, органів влади. За моїми спостереженнями, коли питання заходило про невиконання вимог законодавства щодо плати за користування мисливськими угіддями, представники органів влади помітно нервували. Вони намагалися доводити, що це непотрібні вимоги тощо.

Як я зауважував, кошти на організацію цієї програми надавались Європейським Союзом. У жовтні 2021 р. Європейський Суд аудиторів (ЄСА) визнав, що зусилля Європейського Союзу на запровадження реформ і подолання корупції виявились марними. Відповідальний за звіт член ЄСА та колишній прем’єр-міністр Естонії **Юган Партс** зазначив, що велика корупція не відступає. Попри широку підтримку, запропоновану ЄС, верховенство права в Україні продовжують підривати олігархи та конфлікти інтересів. Нам залишається із сумом погодитися з влучним висловлюванням Давида Арахамії, який сказав, що корупція зашита в ДНК українців…

https://www.openforest.org.ua/187127/

https://vilneslovo.com/koruptsiyni-skrutky-kabminu-v-lisoviy-haluzi-na-340-milyoniv-hryven/